

Ένα σύνολο τύπων T θα λέμε ότι είναι **ικανοποιήσιμο** αν υπάρχει αποτίμηση που κάνει όλους τους τύπους αληθείς ταυτόχρονα

- Πιο τυπικά αν υπάρχει αποτίμηση $\alpha: \phi \mapsto A \ \forall \phi \in T$

Παράδειγμα: Να μελετηθεί αν το σύνολο τύπων

$$T = \{p \rightarrow q, p \vee \neg q\}$$

είναι ικανοποιήσιμο:

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων του συνόλου τύπων:

p	q	$p \rightarrow q$	$p \vee \neg q$
A	A	A	A
A	Ψ	Ψ	A
Ψ	A	A	Ψ
Ψ	Ψ	A	A

Παρατηρούμε ότι στην αποτίμηση $p=A, q=A$ αληθεύουν όλοι οι τύποι του συνόλου τύπων, άρα είναι ικανοποιήσιμο

Το ισοδύναμο στον προτασιακό λογισμό είναι το συνεπές σύνολο τύπων

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΜΟ = ΣΥΝΕΠΕΣ
(με βάση τα θεωρήματα εγκυρότητας – πληρότητας)

Ένα σύνολο τύπων T θα λέμε ότι είναι **μη ικανοποιήσιμο** αν δεν υπάρχει αποτίμηση που κάνει όλους τους τύπους αληθείς ταυτόχρονα

- ...δηλαδή δεν είναι ικανοποιήσιμο!

Παράδειγμα: Να μελετηθεί αν το σύνολο τύπων

$$T = \{q \rightarrow p, p \wedge \neg q, p \leftrightarrow q\}$$

είναι ικανοποιήσιμο:

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων του συνόλου τύπων:

p	q	$q \rightarrow p$	$p \wedge \neg q$	$p \leftrightarrow q$
A	A	A	Ψ	A
A	Ψ	A	A	Ψ
Ψ	A	Ψ	Ψ	Ψ
Ψ	Ψ	A	Ψ	A

Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει αποτίμηση που να κάνει όλους τους τύπους A ταυτόχρονα, άρα είναι ένα μη ικανοποιήσιμο σύνολο τύπων.

Το ισοδύναμο στον προτασιακό λογισμό είναι το αντιφατικό σύνολο τύπων

ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΜΟ = ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΟ
(με βάση τα θεωρήματα εγκυρότητας – πληρότητας)

Έστω Σύνολο Τύπων T και τύπος ϕ . Θα λέμε ότι :

- το σύνολο τύπων T **ταυτολογικά συνεπάγεται** τον τύπο ϕ ή
  - Ο ϕ είναι **σημασιολογική συνέπεια** του T
  - και συμβολίζουμε με $T \models \phi$
- αν και μόνο αν
- **για κάθε αποτίμηση που ικανοποιούνται οι τύποι του T ικανοποιείται και ο ϕ**

1. Αν ο ϕ είναι **ταυτολογία** ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή
2. Αν το T είναι **αντιφατικό** ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή
3. **Εξετάζουμε με βάση τον ορισμό.** Βρίσκουμε τις αποτιμήσεις που ικανοποιούνται οι τύποι του T (όλοι ταυτόχρονα). Σε αυτές πρέπει να αληθεύει και ο ϕ για να ισχύει η ταυτ.συνεπαγωγή.

Παράδειγμα 1: Να μελετηθεί αν ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή

$$\{p \rightarrow \neg q, q \vee p, \neg p \leftrightarrow q\} \models \neg p \rightarrow q$$

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων:

p	q	$p \rightarrow \neg q$	$q \vee p$	$\neg p \leftrightarrow q$	$\neg p \rightarrow q$
A	A	Ψ	A	Ψ	A
A	Ψ	A	A	A	A
Ψ	A	A	A	A	A
Ψ	Ψ	A	Ψ	Ψ	Ψ

Στις αποτιμήσεις που ικανοποιείται το σύνολο τύπων, ο τύπος ϕ είναι αληθής, άρα ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή.

Ο συμβολισμός: $\models \phi$

- Θα σημαίνει ότι ο τύπος ϕ αληθεύει ανεξαρτήτως υποθέσεων
- που σημαίνει ότι ο τύπος ϕ είναι **ταυτολογία**. ($\emptyset \models \phi$)

Ο συμβολισμός: $\phi \equiv \psi$

- Θα σημαίνει ότι οι τύποι ϕ και ψ είναι **ταυτολογικά ισοδύναμοι**
- Ορίζεται ως: $\phi \models \psi$ και $\psi \models \phi$

Θα ισχύει ότι $\phi \equiv \psi$ αν οι ϕ, ψ έχουν τον ίδιο πίνακα αλήθειας

Πιο εποπτικά:

1. ... $\models A$.
2. $\Psi \models \dots$.
3. Εφαρμογή του ορισμού

Παράδειγμα 2: Να μελετηθεί αν ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή

$$\{p \rightarrow \neg q, q \vee p, \neg p \leftrightarrow q\} \models p \rightarrow q$$

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων:

p	q	$p \rightarrow \neg q$	$q \vee p$	$\neg p \leftrightarrow q$	$p \rightarrow q$
A	A	Ψ	A	Ψ	A
A	Ψ	A	A	A	Ψ
Ψ	A	A	A	A	A
Ψ	Ψ	A	Ψ	Ψ	A

Στην 2^η αποτίμηση ($p=A, q=\Psi$) ικανοποιούνται οι τύποι του T, αλλά δεν ικανοποιείται ο ϕ . Άρα δεν ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή.